

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الحق الرحیم
علیه صاب

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

سلک البیان
فی
کشف مشکلات القرآن

(کنجینہ بہارستان ۱)

نویسنده: محمد جعفر استرآبادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن

نویسنده:

محمد جعفر استرآبادی

ناشر چاپی:

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۹	سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)
۹	مشخصات کتاب
۹	۲ سلک البيان في كشف مشكلات القرآن
۹	اشاره
۹	مقدمه مصحح
۲۲	[متن رساله]
۲۲	اشاره
۲۲	سوره «۱» حمد
۲۲	سوره بقره
۲۵	سوره آل عمران
۲۵	سوره نساء «۳»
۲۶	سوره مائده
۲۶	سوره انعام
۲۷	سوره اعراف
۲۷	سوره براءه
۲۸	سوره يونس
۲۸	سوره هود
۲۹	سوره يوسف
۲۹	سوره بنی اسرائیل
۲۹	سوره كهف
۳۰	سوره مريم
۳۰	سوره طه
۳۱	سوره انبياء

٣٣	سوره حجّ
٣٤	سوره مؤمنون
٣٥	سوره نور
٣٥	سوره فرقان
٣٦	سوره شعراء
٣٧	سوره نمل
٣٩	سوره قصص
٤١	سوره عنكبوت
٤٢	سوره روم
٤٣	سوره لقمان
٤٣	سوره سجده
٤٣	سوره احزاب
٤٤	سوره سبأ
٤٤	سوره ملائكه
٤٥	سوره يس
٤٥	سوره صافات
٤٦	سوره ص
٤٧	سوره زمر
٤٩	سوره مؤمن
٥٠	سوره فصلت
٥٠	سوره شورى
٥١	سوره زخرف
٥١	سوره دخان
٥١	سوره جاثيه
٥١	سوره احقاف
٥٢	سوره محمد (صلى الله عليه و آله و سلم)

٥٢	سوره فتح
٥٢	سوره حجرات
٥٣	سوره قاف
٥٣	سوره ذاريات
٥٤	سوره طور
٥٤	سوره نجم
٥٤	سوره قمر
٥٤	سوره رحمن
٥٤	سوره حديد
٥٥	سوره مجادله
٥٥	سوره حشر
٥٥	سوره ممتحنه
٥٥	سوره منافقون
٥٦	سوره تغابن
٥٦	سوره طلاق
٥٦	سوره تحریم
٥٧	سوره ملك
٥٧	سوره ن
٥٧	سوره حاقه
٥٧	سوره معارج
٥٨	سوره نوح
٥٨	سوره مزمل
٥٨	سوره مدثر
٥٩	سوره قيامت
٥٩	سوره دهر
٥٩	سوره مرسلات

٥٩	سوره نبأ
٦٠	سوره عبس
٦٠	سوره كورث
٦٠	سوره انفطار
٦٠	سوره مطففين
٦٠	سوره أعلی
٦١	سوره فجر
٦١	سوره بلد
٦١	سوره شمس
٦١	سوره لیل
٦١	سوره زلزال
٦٢	سوره قارعه
٦٢	سوره تكاثر
٦٢	سوره همزه
٦٢	سوره قریش
٦٢	سوره ماعون
٦٣	سوره كوثر
٦٣	سوره تبت
٦٣	سوره توحید
٦٣	سوره فلق
٦٤	سوره ناس
٦٥	درباره مركز

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)

مشخصات کتاب

نام کتاب: سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)

نویسنده: محمد جعفر استرآبادی

موضوع: مشکلات قرآن

تاریخ وفات مؤلف: ۱۲۶۳ ق

زبان: فارسی

تعداد جلد: ۱

ناشر: وزارت ارشاد

مکان چاپ: تهران

سال چاپ: ۱۳۸۰

نوبت چاپ: اول

۲ سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن

اشاره

نگاشته ملاً محمد جعفر استرآبادی (در گذشته ۱۲۶۳ ه. ق) به کوشش سید مهدی جهرمی

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۲۵

مقدمه مصحح

ملاً محمد جعفر استرآبادی (۱۱۹۸-۱۲۶۳ ق) معروف به شریعتمدار و متخلص به والی، از بزرگان فقها و مجتهدان. در نوکنده از روستاهای بلوک انزان استرآباد (گرگان) به دنیا آمد و مقدمات علوم را در زادگاهش فراگرفت. در جوانی برای تکمیل تحصیلات به بار فروش رفت. پس از چندی رهسپار عتبات گردید و در محضر درس صاحب ریاض (سید علی طباطبائی، در گذشته ۱۲۳۱ ه. ق) حضور یافت و به دریافت اجازه از او نایل شد. در ۱۲۳۱ به استرآباد بازگشت، اما در آنجا نمانده به قزوین رفت. پس از چندی که فتحعلیشاه به قزوین آمد و با شیخ دیدار کرد، چون از فضل شیخ آگاهی یافت وی را به تهران

خواست و در کنار کاخ خود و مجاور مدرسه مادر شاه منزلی برای اقامت او تخصیص داد و چندان حرمتش را نگه می داشت که ماهی یکبار به دیدنش می رفت. شیخ مدّت بیست سال در تهران به تألیف و تدوین پرداخت و در ۱۲۴۱ ق که جنگ دوم ایران و روسیه در گرفت به جهاد با روسها رفت. در بازگشت از جهاد رهسپار حجّ گردید. پس از انجام حجّ در کربلا اقامت گزید. در این ایّام درگیر مناقشه با شیخ احمد احسائی و شاگردش سید کاظم رشتی گردید، چنانکه شیخیه قصد جان او کردند. در ۱۲۴۶ ق که در عراق طاعون شیوع یافت، زن و شماری از فرزندان او مردند. پس از چندی شریعتمدار عازم زیارت مرقد امام رضا علیه السّلام شد و

چون از شیخیه بر جانش بیمناک بود

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۲۶

قصه کرد که در مشهد اقامت گزیند. محمّد شاه قاجار در بازگشت از هرات با شیخ دیدار کرد و او را به تهران خواست (۱۲۵۵ ق). شیخ در تهران با استقبال مردم مواجه شد و مرجعیت تام یافت. پیکرش را پس از مرگ به نجف بردند و در آنجا به خاک سپردند.

مرحوم مجتبی مینوی، دانشمند بنام ایران، از نوادگان وی بود.

وی نویسنده ای پرکار بود و در زمینه های گوناگون از فقه و اصول و کلام و رجال و حدیث و تفسیر و ریاضیات و هیئت و نجوم و فلک تا اخلاق و ادعیه و زیارات تألیفاتی دارد. شریعتمدار از ذوق شاعری نیز برخوردار بود و برخی آثارش را به نظم نوشته است. نزدیک به هفتاد اثر از او برشمرده اند که مهمترین آنها عبارتند از: «۱» ۱. الجامع المحمّدی، رساله عملیه فارسی که به نام محمّد شاه قاجار در هشت باب تألیف کرده: ۱. اصول دین ۲. عبادات ۳. تجارات ۴. رضاع ۵. میراث ۶. هبه ۷. قرض ۸. نذر و خاتمه ای در تجوید. آغاز آن «الحمد لله علی نواله...» که ظاهراً آن را قبل از الجامع الکبیر المحمّدی، که به نام نجم الهدایه الکبیر یک سال قبل از وفات مؤلف به چاپ رسیده، نگاشته است. «۲»

۲. موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد، در اصول فقه در دو جلد بزرگ بالغ بر ۱۷۰۰۰ یا ۴۰۰۰۰ بیت، که در ربیع الثانی ۱۲۳۶ ه. ق به پایان رسیده. ابتدای آن «الحمد لله الذی تنزهه بوجوب وجوده عن شوائب نقصان الامکان...»

شامل یک مقدمه و سه فنّ و یک خاتمه. فنّ اول در ادله لفظیه، فنّ دوم در ادله شرعیه و فنّ سوم در ادله عقلیه «۳».

۳. موازین الأحكام، در کیفیت استدلال و استنباط احکام شرعیه، که فرزند وی شیخ محمد حسن در کتاب مظاهر الآثار از آن یاد کرده «۴».

۴. موالید الأحكام، در فقه مذاهب پنج گانه، که فرزند وی شیخ علی بن جعفر در کتاب مبدأ الآمال از آن یاد کرده «۵».

۵. آب حیات، رساله مختصر فارسی در اصول دین، شامل پنج اصل و هر اصل مشتمل بر

(۱) دایره المعارف تشیع، ج ۲، ص ۱۰۸.

(۲) الذریعه، ج ۵، ص ۷۰.

(۳) همان، ج ۲۳، ص ۲۱۴ و فهرست نسخ خطی کتابخانه عمومی حضرت آیت الله مرعشی (ره)، ج ۹، ص ۸۲.

(۴) الذریعه، ج ۲۳، ص ۲۲۱.

(۵) همان، ج ۲۳، ص ۲۳۶.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۲۷

پنج مقام، شروع آن: «الحمد لله على نواله...» «۱»

۶. آب حیات کبیر، که به نام فلک مشحون نیز نامیده شده، ابتدای آن: «الحمد لله الواجب الوجود بالذات...». این کتاب

توسط یکی از شاگردان ملا محمد جعفر در یک هزار و شصت بیت خلاصه شده و همراه برخی رساله های عملی در سال ۱۲۹۶

ه. ق به نام آب حیات به چاپ رسیده. ابتدای آن: «هر که را بر سر هوای لؤلؤ لالا بود» و در آخر آن آمده:

«نسخه آب حیات این است گر جوئی به کام رشحه ای از قلمز تألیف مولانا بود

ار جلال و علم و فضل و رأفت حق بنگری چار حرف آمد که جیم و عین و فا و را بود» که اشاره به اسم

۷. مختصر موائد العوائد، این کتاب را فرزند وی شیخ علی بن جعفر به منزله فهرست موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد یاد کرده است، اما صاحب الذریعه می گوید: کتابی که من به این نام دیدم، مشتمل بر مقدمه و سه فنّ و خاتمه ای بود و ابتدای آن: «الحمد لله الذى أفاض بجموده الوجود والحيوه...» که به نظر وی همان خزائن العلوم می باشد، شاید منظور فرزند مؤلف، کتاب دیگری باشد «۳».

۸. خزائن العلوم، مختصری از کتاب موائد العوائد است در حدود سه هزار بیت، ابتدای آن:

«الحمد لله الذى أفاض بجموده الوجود والحياه والصحه ومدارك العلم والقدره...»

به آن مختصر الموائد نیز می گویند. مؤلف در این کتاب آنچه از مسائل علمی که هر مجتهد در احکام شرعی بدان احتیاج دارد، گزینش کرده و شامل مقدمه، سه فنّ و خاتمه می باشد. «۴»

(۱) الذریعه، ج ۱، ص ۱.

(۲) همان، ج ۱، ص ۱ و فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، ص ۲۸۴.

(۳) الذریعه، ج ۲۰، ص ۲۱۲.

(۴) همان، ج ۷، ص ۱۵۵ و فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، ص ۲۸۹.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۲۸

۹. تحفه العراق، در علم اخلاق، مشتمل بر مقدمه و ابوابی در خصوص اخلاق مأثور از اهل بیت علیهم السلام «۱».

۱۰. أصل الأصول، در اصول دین، که ترجمه فارسی آن به نام شاخ نبات در سال ۱۲۹۶ ق به چاپ رسیده «۲».

۱۱. حياه الأرواح، که در آن اشکالات فراوانی به عقاید شیخ احمد احسائی و پیروانش وارد نموده

۱۲. مدائن العلوم، مشتمل بر علوم مورد نیاز مجتهدان که در ایران به چاپ سنگی رسیده «۴».

۱۳. نجم الهدایه، که به امر فتحعلیشاه در اصول و فروع تا آخر دیات نوشته است «۵».

۱۴. مصباح الهدی، در کلام و الهیات در حدود ۵ هزار بیت. «۶»

۱۵. سلك البيان فی كشف مشکلات القرآن، «۷» (رساله حاضر) که به نامهای دیگری چون ایضاح مشکلات القرآن «۸» و حلّ المشاکل «۹» و ایضاح کلمات القرآنیه «۱۰» نیز نامیده شده.

۱۶. رساله در علم درایه و رجال، که در ضمن مجموعه شماره ۱۳۰ کتابخانه عمومی آستان مقدس حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام آران ثبت شده. «۱۱»

۱۷. هدایه الولایه، چهل حدیث در فضل امیر المؤمنین علیه السلام «۱۲».

(۱) الذریعه، ج ۳، ص ۴۵۳، الأعلام، زرکلی، ج ۲، ص ۱۲۲ و فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، ص ۲۸۳.

(۲) الذریعه، ج ۲، ص ۱۶۷، الأعلام، زرکلی، ج ۲، ص ۱۲۲ و فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، ص ۲۸۸.

(۳) الذریعه، ج ۷، ص ۱۱۵، الأعلام، زرکلی، ج ۲، ص ۱۲۲ و فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۲، ص ۳۲۱.

(۴) الذریعه، ج ۲۰، ص ۲۳۴، الأعلام، زرکلی، ج ۲، ص ۱۲۲، فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، ص ۲۸۷ و ۲۹۶.

(۵) الذریعه، ج ۲۴، ص ۷۱ و الأعلام، زرکلی، ج ۲، ص ۱۲۲.

(۶) الذریعه، ج ۲۱، ص ۱۲۴.

(۷) همان، ج ۱۲، ص ۲۱۹.

(۸) همان، ج ۲، صص ۴۹۹ و ۵۰۰.

(۹) فهرست نسخ خطی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، ج ۱۴، ص ۳۶۴۸.

(۱۰) فهرست

نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۱۱، ص ۱۹۲.

(۱۱) فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آستان مقدس حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام آران.

(۱۲) فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۲، ص ۳۶۹.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۲۹

۱۸. مائده الزائرین، در زیارات معصومین علیهم السلام «۱».

۱۹. صیغ عقد النکاح و الطلاق، در چگونگی خواندن صیغه های ازدواج و طلاق. «۲»

۲۰. صیغ العقود و الایقات «۳» ۲۱. ینایع الحکمه، شرح مزجی استدلالی بر ارجوزه التحفه القوامیه میرزا قوام الدین قزوینی حلی که در آن اللمعه دمشقیه شهید اول را به نظم در آورده است. «۴»

۲۲. أعمال مساجد الکوفه «۵» ۲۳. الکفاف فی مسائل الاعتکاف، بیان مختصر احکام اعتکاف در مساجد. «۶»

۲۴. مصابیح الدجی، در اصول فقه، «۷» که به نام مصابیح الأصول نیز خوانده شده است. «۸»

۲۵. سفینه النجاه و مدینه الحیاه، پیرامون اینکه اگر مرض طاعون و وبا در جایی پیدا شد آیا می توان از آنجا فرار کرد و به جایی دیگر رفت یا نه؟ «۹» ۲۶. عوائد المزید، فوائد متفرقه ای در اعتقادات و تفسیر و فقه و حدیث و جز اینها.

۲۷. جامع الفنون، ارجوزه ای مفصل در ۱۲ علم که شناخت امور دینی متوقف بر آنهاست.

۲۸. القبله، در دانستن سمت قبله و مسائل آن.

۲۹. العلوم الأدبیه، رساله مختصری در پنج علم ادبی: لغت، صرف، نحو، معانی، منطق.

۳۰. اصول دین ۳۱. الوجیزه، در قواعد درایه و کلیات علم رجال.

۳۲. مجمع الرشاد، حاشیه مختصری بر حاشیه سید شریف گرگانی بر تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الشمسیه. «۱۰»

۳۳. السیر و السلوک فی القرآن الکریم، در سیر و سلوک

و موجبات و موانع و آداب آن چنانکه در قرآن کریم وارد شده.

(۱) فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۴، ص ۲۲۵.

(۲) همان، ج ۴، ص ۳۴۳.

(۳) همان، ج ۴، ص ۳۴۳.

(۴) همان، ج ۴، ص ۳۴۴.

(۵) همان، ج ۵، ص ۹۶.

(۶) همان، ج ۵، ص ۹۷.

(۷) همان، ج ۶، ص ۳۲۶.

(۸) همان، ج ۸، ص ۳۰۹.

(۹) همان، ج ۷، ص ۳۱.

(۱۰) عناوین شماره ۲۶ تا ۳۲ در فهرست نسخه های خطی کتابخانه آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، صص ۲۹۰-۲۸۵ آمده است.

سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۰

۳۴. شرح درج المضامین، شرح مختصری بر درج المضامین ملاً مختار اعمی اصفهانی.

۳۵. تعبیر الرؤیا، در خوابگذاری و آنچه انسان در خواب می بیند.

۳۶. هدایه النجوم فی علم الرسوم، در اشاراتی که تقویم نگاران به کار می برند.

۳۷. محصول اللباب، حاشیه ای متوسط بر کتاب تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الشمسیه.

۳۸. قرائت شرعی؛ در چگونگی قرائت معتبر شرعی در نماز.

۳۹. احکام نماز و روزه ۴۰. ایقاظ النائمین، در خوابگذاری که بنا به درخواست قره العین میرزا یوسف تألیف نموده.

۴۱. البراهین القاطعه فی شرح تجرید العقائد الساطعه، شرح متوسطی بر رساله تجرید العقائد خواجه نصیر الدین طوسی.

۴۲. مشارع الأصول، حاشیه ای بر کتاب معالم الأصول شیخ حسن عاملی. «۱»
۴۳. شوارع الأنام فی شرح قواعد الأحكام، شرح مزجی متوسطی بر قواعد الأحكام علامه حلّی.
۴۴. هدايه الأئمة فی زیاره الأئمة، ترجمه کتاب مائده الزائرین مؤلف.
۴۵. شرح تبصره المتعلمین، شرح مزجی مختصر بر تبصره المتعلمین علامه حلّی.
۴۶. مرشد الطالبین، حاشیه مختصری بر شرح قاضی حسین میندی بر هدايه الحكمه اثير الدين ابهری.
۴۷. منهاج الإیمان، در اصول دین

۴۸. سدّ رمق، اصول پنج گانه دین بطور خلاصه.

۴۹. إشارات الفقه، در مقدمات و مقارنات و شرائط و خلل نماز و آنچه بر روزه گیر واجب است.

۵۰. مشکاه الوری، شرح مزجی مختصری بر رساله الالفیه شهید اول.

۵۱. حاشیه ریاض المسائل، حاشیه مختصر استدلالی بر ریاض المسائل سیّد علی طباطبائی و متن آن المختصر النافع محقق حلّی.

(۱) عنوانهای شماره ۳۳ تا ۴۲ در فهرست نسخه های خطی کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی (ره)، ج ۸، صص ۳۰۰-۲۹۱ آمده است.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۱

۵۲. مجمع الآراء؛ حاشیه مختصر بر الروضه البهیة فی شرح اللمعه الدمشقیة شهید ثانی.

۵۳. ينبوع الدموع، در تاریخ زندگی و مصائب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و و ائمه علیهم السلام، که توسط مؤلف با همین نام به زبان فارسی نیز ترجمه شده است.

۵۴. مظاهر الأسرار فی وجوه إعجاز کلام الجبار، تفسیر مزجی نسبتاً مفصل با استفاده از روایات. «۱»

۵۵. ینابیع الحکمه، در فقه. «۲»

۵۶. تسهیل الصعاب من أمور الطّلاب، فهرست بسیار مختصر موضوعات چند کتاب فقهی و روایتی است که مؤلف به جهت راحتی کار طّلاب تنظیم نموده است. «۳»

۵۷. مشارع القاصد فی السلوک إلی معالم الدین، شرح استدلالی بسیار مفصل بر بخش اصول معالم الدین. «۴»

۵۸. شفاء الصدور، در فضائل و مناقب امیر المؤمنین علیه السلام. «۵»

۵۹. لبّ اللباب، در علم درایه و رجال. «۶»

۶۰. طرق الشیخ الطوسی، طرق اسانید شیخ طوسی (ره) را در دو کتاب تهذیب الأحکام و الاستبصار بررسی کرده. «۷»

٦١. صفات الهى «٨» ٦٢. تجويد قرآن كريم ٦٣. تنبيه الغافلين ٦٤. حاشيه مدارك الأحكام ٦٥. حكم المرأه المفقود عنها زوجها

(۱) عنوان ۴۳ تا ۵۵ مقتبس از فهرست نسخه های خطّی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، ج ۸، صص ۲۹۹ - ۳۱۱ می باشد.

(۲) همان، ج ۸، ص ۳۸۲ و ج ۱۱، ص ۲۳.

(۳) همان، ج ۸، ص ۳۸۴.

(۴) همان، ج ۹، ص ۸۱.

(۵) همان، ج ۹، ص ۹۶.

(۶) همان، ج ۱۱، ص ۲۷۰.

(۷) همان، ج ۸، ص ۳۸۴.

(۸) همان، ج ۱۸، ص ۲۵۴.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۲

۶۸. دستور العمل ۶۹. الردّ علی الصوفیه ۷۰. شرح قواعد العقائد ۷۱. العقائد الدینیه ۷۲. کشف الغطاء ۷۳. المجالس ۷۴. مغنم السائل فی جمع الرسائل ۷۵. المقالید الجعفریه فی القواعد الاثنی عشریه ۷۶. موائد العارفين و مغنم السالکین ۷۷. وصل الفصول «۱» نسخه حاضر نسخه حاضر در جلد ۳۵ فهرست نسخه های خطّی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، صفحه ۸۹، در ضمن مجموعه شماره ۱۲۰۷۷ به ثبت رسیده. این نسخه که به خطّ نستعلیق شکر الله بن میرزا علی کردستانی تحریر شده، شامل کتاب شرح شاطبیه (شرح حرز الامانی) و رساله سلک البيان می باشد. رساله اول در چهارشنبه دوم ذی الحجه ۱۲۸۸ و رساله دوم در پنج شنبه ذی الحجه ۱۲۸۸ ه. ق. به انجام آمده. عناوین و نشانی ها شنگرف، جلد تیماج زیتونی، ترنج باسر.

مجموعه مشتمل بر ۱۴۵ برگ ۱۵/۵ * ۲۱ سانتی ۱۶ سطری است و سلک البيان از صفحه ۱۳۳ پ تا ۱۴۵ ر می باشد.

به گزارش برگل در کتاب ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری، جلد اول، صفحه ۳۱۳، این رساله یکبار به سال ۱۳۱۱ ه. ق در تهران، به همراه رساله تجویدی دیگری از محمد بن میر سید شریف

(۱) از شماره ۶۳ تا ۷۹ به نقل از جلد دوم راهنمای فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیت الله مرعشی (ره)، صص ۲۶۷-۲۶۹ آمده است.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۳

به سال ۱۳۰۹ ه. ق به چاپ رسیده بود و چاپی دیگر از آن در تهران نیز بدون تاریخ و بدون شماره صفحه ها توسط برگل گزارش شده است (جلد اول، ص ۳۴۵).

مؤلف بزرگوار در ابتدای رساله بیان می دارد که به منظور جلوگیری از مشتبه شدن کلمات قرآن و حل اشکالاتی که در این زمینه وجود دارد به تدوین این رساله پرداخته و کلمات مشتبه یا کلماتی که احتمال اشتباه در آنها وجود دارد را به ترتیب سوره های قرآن ذکر نموده است.

از آنجا که در این مجموعه بنابر اختصار می باشد، سعی شده تا متنی ویراسته و در حد امکان نزدیک به متن مؤلف ارائه گردد و از تقدیم و تعلیق و تحلیل محتوا احتراز گردیده. تنها اندکی تغییر در رسم الخط رساله به عمل آمده تا برای خواننده امروزی نامأنوس نباشد. نادرستیها و ناهمگونیهای نسخه با حرف رمز «س» در پاورقیها مشخص شده است.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۵

[متن رساله]

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله عم نواله، و الصلوه و السلام على رسوله و آله. اما بعد، چنین گوید خادم شرع انور، محمد جعفر، که این رساله ای است در اصلاح کلمات قرآنی که بعضی بر بعضی مشتبه می شود یا احتمال اشتباه می رود، به ترتیب سوره قرآنی. از جهت حل اشکال ایراد شد.

سوره «۱» حمد

مالک یوم الدین، الف مالک را احدی اماله نکرده است.

سوره بقره

در او نوزده کلمه است:

[الأوّل]: مثلاً ما بعوضه، ما را به مثلاً وصل باید کرد نه به بعوضه.

الثانی: أنبئونی، همزه اش قطع است؛ ساقط نشود.

الثالث: باتخاذكم العجل، همزه اش وصل است.

الرابع: قثائها، بتشديد التاء.

(۱) در همه جای نسخه «سوره» آمده بود که اصلاح شد.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۶

الخامس: قل اتخذتم، بسکون اللام و فتح همزه که از برای استفهام است، نه همزه باب افتعال.

السادس: بیابل، به کسر باء اخیر و فتح لام.

السابع (۱): لمن اشتراه، به فتح لام و میم لمن.

الثامن (۲): یوما لا تجزی، به فتح تاء و کسر زاء.

التاسع (۳): ثم أضطره، به فتح همزه أضطره و ضمّ راء، صیغه متکلم وحده است از مضارع.

العاشر (۴): و تزودوا، به فتح زاء و تشدید واو مفتوحه.

الحادی عشر: و لا تجعلوا الله عرضه لأیمانکم (۵)، به ضمّ عین. عین بی نقطه عرضه و فتح ألف أیمان.

الثانی عشر: و علی المولود له رزقهن، له را متصل به مولود نمایند، نه به رزقهن، و همچین است در: و لا مولود له.

الثالث عشر: کمثل حبه و [کمثل جنه]، در اوّل به حاء و باء است و در ثانی به جیم و نون است.

الرابع عشر: فاتت أکلها، همزه ءات، همزه باب افتعال است، نه همزه فاء الفعل که ثلاثی مجرد باشد.

الخامس عشر: و آتوا الزکوه، بفتح التاء و ضمّ الواو و جمع مغایب مذکر از فعل ماضی، نه امر که به واسطه اتصال ضمّه وارد شده.

السادس عشر: فنظره، به فتح نون و کسر ظاء.

السابع عشر: أن تصدقوا، به فتح همزه و تاء.

الثامن عشر: و أشهدوا، به

فتح و قطع همزه.

التاسع عشر: أو أخطأنا، به قطع همزه بعد از واو و فتح آن.

(۱) س: السابعة.

(۲) س: الثامنة.

(۳) س: التاسعة.

(۴) س: العاشرة.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۷

سوره آل عمران

و فيها أربع كلمات:

الأولى: ثم يقول، به فتح لام يقول که عطف است بر یؤتیه که منصوب است به أن ناصبه.

الثانية: لما آتیتکم «۱»، به فتح لام لما و تخفیف لام ابتدا و یا موصوله.

الثالثة: و من یتغ، به فتح یاء و بعد از آن باء موخّده ساکنه و پس از آن تاء فوقانیه و بعد عین معجمه، از ابتغاء «۲» به معنی خواستن، نه اتباع به معنی متابعت.

الرابعة: أو یکتبهم، بعد از کاف باء یک نقطه است و بعد از باء تاء دو نقطه است، به معنی نگونسار کردن است.

سوره نساء «۳»

فيها خمس كلمات:

الأولى: صدقاتهن، بضمّ الدال.

الثانية: و قال لأتخذن، به فتح لام و همزه قطع هر دو.

الثالثة: فليبتكن، بعد از یاء دو نقطه باء موخّده، بعد تاء مشدّده فوقانیه.

الرابعة: و أن تلووا، به فتح تاء و سکون لام و ضمّ واو و اشباع، که به دو واو خوانده شود، زیرا که در اصل تلون مضارع لوی به معنی پیچیدن زبان است از شهادت حقّ یا حکم حقّ، بنا به قرائت مشهور، و از بعض قراء تلو به ضمّ لام و سکون واو حکایت شده که جمع تلی به معنی متعزّض شدن شهادت حقّ و اداء حقّ افتادن است.

الخامسه: فی الدرک الأسفل، به فتح دال و سکون راء، هر چند به فتح راء نیز قرائت شده و لیکن متداول است.

سوره مائده

و فیها ستّ کلمات:

(۱) س: اتیتکم.

(۲) س: ابتقاء.

(۳) س: النساء.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۳۸

الأولی: لإثم، به کسر لام و قطع همزه.

الثانیه: نبأ ابنی ءادم، به سکون [باء] و فتح نون ابنی به معنی خبر دو پسر آدم.

الثالثه: و أوفوا بالعقود، به فتح همزه و قطع.

الرابعه: یاثمی و إثمک فتکون، به کسر همزه قطع هر دو جا و فتح تکون.

الخامسه: فأواری، به فتح یاء.

السادسه: یا أيها الذین ءامنوا علیکم أنفسکم، به فتح سین تا مفعول علیکم بوده باشد که اسم فعل است به معنی ألزموا.

سوره انعام

و فیها ثمانی کلمات:

الأولی: أنباء ما کانوا، بتقدیم النون علی الباء به معنی خبرها، نه چنانچه در آبناهم که باء پیش است به معنی پسرها.

الثانیه: انظر کیف کذبوا، به تخفیف ذال.

الثالثه: و لا نكذب، بفتح الباء التحتانيه.

الرابعه: أتحاجوني، به تشديد جيم و نون كه هر دو با مدّ باشند.

الخامسه: إنما توعدون، به فتح عين.

السادسه: المعز اثنين، بعد از ميم عين بى نقطه و زاء نقطه دار است.

السابعه: قلء الذكرين، با همزه استفهام و مدّ آن، و هكذا در ثانى.

الثامنه: دينا قيما، به كسر قاف و فتح ياء بدون تشديد.

سوره اعراف

فيها إحدى عشر كلمه:

الأولى: رب أرني أنظر إليك، به فتح همزه و ضمّ ظاء و سكون راء.

الثانيه: ما وورى، به اشباع ضمّه واو كه دو واو خوانده شود.

سلك البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)، ص: ۳۹

الثالثه: سوءاتكم، به فتح سين و سكون واو و فتح همزه و سكون الف بعد از همزه و كسر تاء.

الرابعه: سأريكم، به ضمّ همزه بدون واو.

الخامسه: فذروها تأكل، به سكون لام تأكل.

السادسه: إن هؤلاء متبر، به تشديد باء و تخفيف راء.

السابعه: بكل صراط توعدون، به كسر عين بى نقطه.

الثامنه: فانبيجست، به تقديم نون بر باء موحدّه و تقديم باء بر جيم.

التاسعه: ربنا أفرغ، به فتح همزه قطع. «۱»

الحادى عشر: إن وليى الله (۲)، به كسر ياء الثانيه.

سوره براءه

و فيها سبع كلمات:

الأولى: و اتوا الزكوه، به فتح تاء و ضمّ واو بلا اشباع.

الثانية: يضل، به ياء مضمومه و ضاد مفتوحه.

الثالثة: لا يستون، به ياء مفتوحه و اشباع واو.

الرابعة: قاتلوا الذين يلونكم، بضمّ اللام و سکون الواو بمعنی يزول. زانکه لام را ساکن و واو را ضمّه دهند با اشباع، که به معنی پیچیدن و پیچانیدن است، چنانچه در یلوان السنتم همچنین است.

الخامسه: فی سبیل الله اثاقلتم، با ثاء سه نقطه و فتح قاف.

السادسه: و ما نقوموا إلا أن أغناهم الله، به فتح همزه و غین با نقطه و نون با الف.

السابعه: فأعرضوا، [به] همزه قطع مفتوحه.

سوره یونسی

و فيها أربع كلمات:

(۱) عنوان دهم در نسخه اساس موجود نیست.

سلك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۰

الأولى: أمن لا يهدى، به فتح ياء و كسر هاء و تشديد دال مكسوره، که در اصل لا يهدى بود.

الثانية: و لا تتبعان، به تشديد نون.

الثالثة: الآن، به همزه مفتوحه و الف با مدّ، چنانچه باشد، در الآن سابق که در این سوره است نیز چنین است.

الرابعة: ء الله أذن لكم، به همزه مفتوحه و الف که با مدّ باشد.

سوره هود

و فيها ستّ كلمات:

الأولى: التنور، بتشديد النون.

الثانية: بسم الله مجريها، به ضمّ ميم و الف بعد از راء، و در بعضی از قرائت به فتح ميم و كسر راء نیز خوانده شده و این مشهورتر است.

الثالثة: و من خزی یومئذ، به كسر ميم دویم در قرائت مشهوره.

الرابعة: فی بناتك، به تقدیم باء بر نون.

الخامسة: لا تكلم، به فتح تاء و كاف و لام و ضمّ ميم که در اصل لا تتكلموا بود، يك تاء حذف شد.

السادسة: ما نفقه، به ضمّ هاء بدون اشباع، زیرا که هاء ضمير نیست بلکه جزء کلمه است.

سوره يوسف

و فيها كلمتان:

الأولى: فما جزاؤه، به ضمّ همزه بدون اشباع، هر چند به صورت واو نوشته شود.

الثانية: بئس بئس، به تقدیم باء موحدّه تحتانيه.

سلک البيان فی كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۱

سوره بنی اسرائیل

و فيها خمس كلمات:

الأولى: و هو كل علی «ا» مولا، به فتح كاف.

الثانية: لأحتنكن، به فتح لام و همزه و سکون حاء بی نقطه و فتح تاء و كسر نون.

الثالثة: و أجلب عليهم بخيلك، به فتح همزه قطع و سکون جيم و كسر لام و سکون باء.

الرابعة: ترکن، به فتح تاء و سکون راء و فتح كاف و ضمّ نون.

الخامسة: ليسوءوا، به ضمّ همزه با اشباع که واو جمع ظاهر شود.

سوره كهف

و فيها أربع كلمات:

الأولى: لکن، به فتح نون بدون الف، هر چند به صورت الف دار نوشته شود، زیرا که اصل آن لکن أنا بود. همزه أنا را از جهت تخفیف حذف کردند و نون را در نون ادغام کردند لکننا شد، و چون أنا بصورت الف دار نوشته می شود، لذا بعد از حذف همزه و ادغام نون نیز چنان می شود.

الثانية: تذروه، به فتح تاء و سکون ذال معجمه که از ذرو ناقص واوی است، نه مثال.

الثالثة: و لا تعد، به سکون عین، نه عکس.

الرابعة: بقوه أجعل، به قطع همزه أجعل، زیرا که همزه متکلم است.

سوره مریم

و فيه سبع كلمات:

الأولى: قال كذلك قال ربك، به فتح كاف فيهما.

الثانية: قال إنما أنا رسول ربك، به كسر كاف ربك و لك و كذلك و قال ربك.

الثالثة: فاء ما ترین، به فتح تاء و كسر ياء و تشديد نون که در اصل ترئین، چون

(۱) س: - علی.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۲

تمنعین، بعد از دخول نون ثقیله و حذف نون و یاء دوم به جهت التقاء ساکنین و همزه و نقل حرکت او به ما قبل آن، که راء باشد، و حذف آن ترین باشد.

الرابعة: فأتت، به فتح همزه بدون الف ثلاثی مجرد است.

الخامسة: أعتزلکم، به فتح همزه و قطع آن.

السادسة: و أدعوا ربی، به فتح همزه قطع.

السابعة: أطلع الغیب، به فتح همزه قطع، زیرا که همزه استفهام است.

سوره طه

و فيه ثمان كلمات:

الأولى: فلما اتبها، بدون الف مجرد است.

الثانية: أن اذفيه، به فتح همزه و كسر نون و سکون قاف و كسر ذال و فاء و سکون ياء.

اذهيه يك كلمه است، مفرد مؤنث امر حاضر است.

الثالثة: أعطى كل شىء خلقه، به سکون لام و فتح لام.

الرابعة: تلقف، بسكون فاء للجزم.

الخامسة: إن ما «١» صنعوا، أنّ را جدا از ما بدانند که موصوله است و اسم إنّ نه كافّه.

السادسة: بملكننا، به فتح ميم و سکون لام و كسر كاف.

السابعة: قال بصرت، بضم الصاد.

الثامنة: من أصحاب، به فتح «٢» ميم.

سوره انبياء

«٣» و فيها ستّ عشر كلمات:

الأولى: من لا يفترون، بفتح الياء و سکون الفاء و ضمّ التاء که از فتر به معنی سستی است، نه فتح تاء که از افتراء باشد.

(١) س: انما.

(٢) س: - به فتح.

(٣) س: الانبياء.

سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٤٣

الثانية: و ذكر من قبلى، به فتح ميم من، نه كسر.

الثالثة: رتقا، به سکون تاء.

الرابعه: يسبحون «١»، به فتح ياء و سکون سين و فتح باء مع التخفيف به معنى شناورى کردن.

الخامسه: قل من يكلؤكم، به همزه مضمومه بدون واو و اشباع.

السادسه: و كنا به عالمين، به كسر لام.

السابعه: يصحبون، به ضم ياء و سکون صاد و فتح حاء و ضم باء.

الثامنه: و لئن مستهم نفحه، با حاء بى نقطه است به معنى وزيد، نه با نقطه به معنى دميدن.

التاسعه: و ذكرى للمتقين، به راء مهمله، بدون الف مقصوره، چون ذكرى.

العاشره: و اقام الصلوه، به كسر همزه، مصدر است.

الحاديه عشر: اذ نفشت، بعد از فاء شين است، نه ثاء.

الثانيه عشر: يسبحن، به ضم ياء و فتح سين و كسر باء

مشدّده و سکون حاء به معنی تسییح.

الثالثه عشر: صنعہ لبوس لکم، به فتح لام به معنی لباس جنگ یعنی زره.

الرابعه عشر: و کنا بكل شیء عالمین، به کسر لام عالمین.

الخامسه عشر: یغوصون، به غین با نقطه و صاد بی نقطه.

السادسه عشر «۲»: غفله، به فتح غین با نقطه.

سوره حجّ

«۳» و فیها تسع کلمات:

الأولی: ثانی عطفه، به کسر عین بی نقطه.

(۱) س: یسحون.

(۲) از الحادیه عشر تا السادسه عشر در نسخه اساس به صیغه مذکر آمده است.

(۳) س: الحجّ.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۴

الثانیه: یدعوا لمن ضره، به فتح لام و میم لمن.

الثالثه: أن لا تشرک، به سکون کاف.

الرابعه: ثم ليقضوا تفتهم، با تاء دو نقطه و فاء و ثاء سه نقطه.

الخامسه: فتخطفه، به تاء مفتوحه و خاء ساکنه و طاء مخفّفه مفتوحه.

السادسه: محلها، به کسر حاء است.

السابعه: و یبع، به کسر باء و فتح یاء دو نقطه، جمع بیعه، معبد نصارا است.

الثامنه: الذین مکنهم فی الأرض أقاموا الصلوه و آتوا الزکوه، به فتح تاء بعد از همزه و الف و ضمّ واو و فتح تاء چنانچه در

آخر سوره است. «۱»

سوره مؤمنون

«۲» و فيها ثمانی عشر کلمه:

الأولی: الذین هم علی صلواتهم، به فتح صاد و لام و واو، بعد از واو الف و تاء، جمع صلوه است و فی صلواتهم مفرد است.

الثانیه: سیناء، به فتح سین.

الثالثه: و صبغ، به کسر صاد.

الرابعه: جنه، به کسر جیم.

الخامسه: بما کذبون «۳» السادسه: و وحینا، بفتح الواو و سکون الحاء و کسر الیاء.

السابعه: من کل زوجین، به کسر لام با تنوین.

الثامنه: غناء، به ضمّ غین با نقطه و ثاء مثلثه.

التاسعه: تترا «۴»، به فتح تاء اول و سکون ثانی و فتح راء، بعد از او الف.

العاشره: به جنه، به کسر جیم.

الحادیه عشر: فانی تسحرون، به ضمّ تاء و سکون سین و فتح حاء بی نقطه.

(۱) عنوان نهم در نسخه اساس موجود نیست.

(۲) س: مؤمن.

(۳) در نسخه اساس توضیحی درباره این عبارت نیامده است.

(۴) س:

تتر.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۵

الثانيه عشر: ما اتوا، به همزه و الف و فتح تاء پیش از واو و کسر نون مشدده با ياء متکلم.

الرابعه عشر: أن يحضرون، به فتح ياء و ضمّ ضاد و کسر نون.

الخامسه عشر: يجأرون، به فتح تاء و سکون جيم و فتح همزه و ضمّ راء.

السادسه عشر: سخريا، به کسر سين.

السابعه عشر: العادين، به تشديد دال. «۱»

سوره نور

و فيها تسعه كلمات:

الأولى: يدرء، به ضمّ همزه بدون اشباع واو.

الثانيه: و لا يأتل، به فتح تاء و کسر لام.

الثالثه: كسر اب بقيعه، به كسر باء جازه و قاف در بقيعه، زیرا كه باء حرف جرّ وقيعه كلمه على حدّه است، يعنى بيا بان و زمين هموار است.

الرابعه: الظمان، به فتح ظاء و سکون ميم و فتح همزه با الف و نون، چون عطشان لفظا و معنى.

الخامسه: لجي، بضمّ اللام و تشديد جيم مكسوره و تشديد ياء مكسوره.

السادسه: من برد، به فتح باء و راء.

السابعه: أن يحيف الله، به حاء بى نقطه.

الثامنه: يتقه، به فتح ياء و تاء مشدده و سکون قاف و كسر هاء بدون اشباع.

التاسعه: ليستأذنكم، به سکون نون.

سوره فرقان

و فيها ستّ كلمات:

الأولى: ما لهذا الرسول، به ماء استفهاميه و لام جازه، كه به هذا ربط دارد نه به ما،

(۱) در نسخه اساس عنوان هجدهم نیامده است.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۶

هر چند جدا نوشته شود.

الثانيه: و لا يأتونك بمثل، به فتح ميم و ثاء سه نقطه.

الثالثه: و يخلد فيه مهانا، به كسر هاء فيه با اشباع كه در قرائت حفص به ياء خوانده شود از عاصم.

الرابعه: و يلقون، به ضمّ ياء و فتح لام و فتح قاف مشدده.

الخامسه: يعبوا، به ضمّ همزه بدون اشباع.

السادسه: دعاؤكم، به ضمّ همزه بدون اشباع.

سوره شعراء

و فيها ثلاث عشر كلمه:

الأولى: فسأيتهم أنباء، به تقديم نون بر باء و ضمّ همزه بدون اشباع.

الثانيه: فعلتك، به فتح فاء و سكون عين و فتح لام و تاء.

الثالثه: تمنها، به فتح تاء و ضمّ ميم و تشديد نون.

الرابعه: و أزلفنا ثم الاخرين، به فتح ثاء ثم.

الخامسه: و أطيعون، به كسر نون.

السادسه: أمداكم بما تعلمون، «۱» به تقديم لام بر ميم.

السابعه: إن هذا إلا خلق الأولين، به ضمّ خاء معجمه و لام و قاف.

الثامنة: لعملكم، به كسر هر دو لام و فتح عين و ميم.

التاسعة: من المسحرين، بالحاء المهمله مع التشديد.

العاشره: فأسقط، به فتح همزه قطع و كسر قاف.

الحاديه عشر: يوم الظله، بضمّ الظاء.

الثانيه عشر: علماء، به ضمّ همزه بدون اشباع.

الثالثه عشر: تنزل، به فتح تاء و نون و ضمّ لام است.

(١) س: كانوا تعملون.

سلك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٤٧

سوره نمل

«١» و فيها خمسه و عشرون كلمه:

الأولى: لتلقى «٢»، به فتح لام أوّل و ضمّ تاء و فتح لام دوم و قاف مشدّده پیش از الف.

الثانيه: أدخل، به فتح همزه قطع و سکون دال و كسر خاء و سکون لام.

الرابعه: أن أعمل، به فتح همزه قطع و فتح ميم و لام.

الخامسه: أدخلني، به فتح همزه قطع.

السادسه: مالي، به فتح ياء.

السابعه: سبأ، به فتح سين و باء و كسر همزه منوّنه.

الثامنه: الخبأ، به فتح خاء و سکون الباء و فتح همزه.

التاسعه: فألقه، به فتح همزه قطع.

العاشره: تشهدون، بكسر النون.

الحاديه عشر: إلیک، به کسر کاف.

الثانيه عشر: أ تمدونن، به ضمّ تاء و کسر میم و ضمّ دال و فتح نون اوّل و کسر ثانی.

الثالثه عشر: لا قبل، به کسر قاف و فتح

الرابعه عشر: طرفك، به فتح طاء و سکون راء و ضمّ فاء.

الخامسه عشر: نظر، به سکون راء.

السادسه عشر: عرشك، بكسر الكاف.

السابعه عشر: قالوا اطيرونا، به تشديد طاء و ياء.

الثامنه عشر: ء الله خير، به فتح همزه استفهام داخل شد بر الله و همزه الله قلب الف شد.

التاسعه عشر: أن تبتوا، به ضمّ تاء اول و آخر و سکون نون و كسر باء.

العشرون: بل ادارك، به تشديد دال و سقوط همزه وصل.

الحاديه و العشرون: ما تكن، به ضمّ تاء و كسر كاف و ضمّ نون مشدده.

الثانيه و العشرون: أتوه، به فتح همزه بدون الف و فتح تاء و سکون واو. «٤»

(١) س: النمل.

(٢) س: التلقى.

(٣) س: ياء.

(٤) در نسخه اساس عنوان بيست و سوم نيامده است.

سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٤٨

الرابعه و العشرون: فكتبت، به ضمّ كاف و فتح باء موحدہ مشدده.

الخامسه و العشرون: هذه البلده، به فتح باء و سکون لام بلده.

سوره قصص

«١» و فيها سبعة و عشرون كلمه:

الأولى: أنبأهم، به تقديم نون بر باء.

الثانية: أن أرضعيه، به فتح همزه قطع در أرضعيه. «٢»

الرابعة: خفت، به كسر تاء.

الخامسة: فألقيه، به فتح همزه قطع.

السادسة: إليك، به كسر كاف.

السابعة: لتبدي، به فتح لام و سكون باء.

الثامنة: فبصرت، به ضمّ صاد.

التاسعة: و لا تحزن، به فتح نون.

العاشره: غفله، به فتح غين «٣».

الحادية عشر: يصدر الرعاء، به ضمّ ياء و كسر دال و فتح راء.

الثانية عشر: أنكحك، به ضمّ همزه و كسر كاف اوّل و فتح حاء و كاف دويم.

الثالثة عشر: أتيها، به فتح همزه بدون الف.

الرابعة عشر: أقبل، به فتح همزه قطع و كسر باء موّحده.

الخامسة عشر: أن يقتلون، به كسر نون

و همچنین نون یکدّبون.

السادسه عشر: رده، به کسر راء و سکون دال و فتح همزه منوّنه.

السابعه عشر: مرسلین، به کسر سین.

الثامنه عشر: ما أتیههم، به فتح همزه بی الف.

التاسعه عشر: فتبع، به فتح عین.

(۱) س: القصص.

(۲) در نسخه اساس عنوان سوم موجود نیست.

(۳) س: عین.

سلك البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۴۹

العشرون: و نكون، به فتح نونین.

الحادیه و العشرون: نتخطف، به جزم فاء.

الثانیه و العشرون: یجیبی، به یاء مضمومه و جیم ساکنه و باء مفتوحه و الف در آخر.

الثالثه و العشرون: علیهم الأنباء، به تقدیم نون بر باء.

الرابعه و العشرون: لتنوء، به فتح لام و تاء و ضمّ نون و همزه.

الخامسه و العشرون: أتبعه، به فتح همزه قطع و فتح تاء و کسر باء و سکون عین. «۱»

السابعه و العشرون: و لا یصدنک، به ضمّ صاد و دال مشدّده.

سوره عنکبوت

و فیها ستّ کلمات:

الأولی: ليقولن، به ضمّ لام دویم.

الثانيه: و ليعلن، به فتح ميم.

الثالثه: و ليحملن، به ضمّ لام دويم.

الرابعه: و ليستلن، به ضمّ لام دويم.

الخامسه: سى ء، به كسر سين و سكون ياء و فتح همزه.

السادسه: لهى الحيوان، به فتح ياء در حيوان.

سوره روم

و فيها عشر كلمات:

الأولى: غلبهم، به فتح غين و لام.

الثانيه: و أثاروا الأرض، به فتح همزه أثار بدون مدّ.

الثالثه: السواى، به ضمّ سين و سكون واو و فتح همزه پيش از الف.

الرابعه: يجبرون، به ضمّ ياء و سكون حاء و فتح باء موحدّه و ضمّ راء.

الخامسه: ان فى ذلك لآيات للعالمين، به كسر لام دويم للعالمين نیز كه جمع عالم به

(۱) در نسخه اساس عنوان بيست و ششم موجود نيست.

سلک البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)، ص: ۵۰

كسر لام است به معنى دانا است، نه عالم به فتح لام به معنى ما سوى الله.

السادسه: ليربوا، به ضمّ باء و فتح واو.

السابعه: فلا يربوا، به ضمّ باء و سكون واو.

الثامنه: من ضعف، به ضمّ ضاد در همه قرائت مشهوره.

التاسعه: من كل مثل «ا»، به ضمّ ميم و ثاء سه نقطه.

العاشرة: و لا يستخفنك، به فتح ياء و تاء و كسر خاء و فتح فاء.

سوره لقمان

و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: لا تصغر «٢»، به عين بي نقطه.

الثانية: جاز، به زاء با نقطه.

الثالثة: الغرور، به فتح غين معجمه.

سوره سجده

و فيها كلمتان:

الأولى: كل شىء خلقه، به فتح لام خلقه.

الثانية: بدء خلق، به سکون لام «٣».

سوره احزاب

و فيها ستّ كلمات:

الأولى: فيما أخطأتم، به فتح همزة أوّل كه قطع است.

إذ جاؤكم، با اشباع كه واو جمع ظاهر شود در ساير مواضع نیز چنین است، زیرا كه جاؤ به ضمّ همزه بدون اشباع و بدون ظاهر ساختن واو غلط است.

(١) س: مثل.

(٢) س: تصغر.

(٣) س: - لام.

سلک البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ١)، ص: ٥١

يسئلون «١» عن أنباءكم، به تقديم نون بر باء به معنى اخبار.

الثانية: لم تطؤها، به ضمّ همزه با اشباع به سبب واو كه واو جمع است.

الثالثة: و أقمن، به كسر قاف.

الرابعة: و آتين، به كسر تاء.

الخامسة: و أطعن، به كسر طاء.

السادسة: قدرا مقدورا، به فتح دال قدرا.

سوره سبأ

«٢» و فيها تسع كلمات:

الأولى: و لا يعزب، به عين ساكنه بى نقطه و زاء معجمه مضمومه.

الثانية: أوبى، به فتح همزه و كسر واو مشدّده و كسر باء مخفّفه.

الثالثة: و ألنا، به فتح واو و همزه و لام و تشديد نون مفتوحة به سبب الف بعد از او.

الرابعة: منسأته، به كسر ميم و سكون نون و فتح سين و همزه و تاء يكّ كلمه است به معنى عصا.

الخامسة: تبينت، به فتح تاء و باء و ياء مشدّده و نون و كسر تاء اخيره به معنى. «٣»

السادسة: سيل العرم، به فتح عين و كسر راء.

السابعة: فلا فوت، به تاء.

سوره ملانكه

و فيها خمس كلمات:

الأولى: الغرور، به فتح غين معجمه.

الثانية: الحرور، به فتح حاء.

الثالثة: إلا خلا فيها نذير، كلمه خلا جدا و فيها كلمه على حدّه است.

(۱) قرآن: یستلون.

(۲) س: السبأ.

(۳) نسخه اساس چنین است.

سلك البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۵۲

الرابعه: بیض و حمر، به سکون میم.

الخامسه: إلا غرورا، «۱» به ضمّ غین.

سوره یس

و فیها أربع كلمات:

الأولى: أنفقوا، به فتح همزه قطع.

الثانيه: أطعمه، به فتح همزه قطع.

الثالثه: جبلا، به كسر جيم و باء و تشدید لام.

الرابعه: فى ظلال، به كسر ظاء.

سوره صافات

«۲» و فیها ثمانیه كلمه:

الأولى: لذائقو العذاب، به كسر باء عذاب.

الثانيه: لإبراهيم، به فتح لام و كسر همزه.

الثالثه: یزفون، به كسر زاء و ضمّ فاء مشدّده.

الرابعه: أحسن الخالقین الله ربکم، به فتح هاء الله و باء ربّ.

الخامسه: على إلیاسین، به كسر همزه و سکون لام در قرائت مشهوره و بعضی آل یس با همزه و الف و لام مکسوره خوانده اند.

السادسه: أصطفى البنات، به فتح همزه استفهام در أصطفى.

السابعه: و بين الجنه نساء، به كسر جيم در همه روايات به معنى طائفه جنّ است، نه به فتح به معنى بهشت.

الثامنه: و أبصر، به فتح همزه قطع.

(۱) س: غرور.

(۲) س: الصافات.

سلک البيان فى كشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۵۳

سوره ص

و فيها ثلاثه عشر [كلمه]:

الأولى: إلا اختلاق، به قاف نه فاء.

الثانيه: يسبحن، به ياء مضمومه و سين مفتوحه و باء مشدده مكسوره و حاء ساكنه.

الثالثه: أكفليها، به فتح همزه قطع.

الرابعه: و عزنى به عين مهمله مفتوحه و زاء نقطه دار مفتوحه.

الخامسه: إن الذين يضلون به فتح ياء.

السادسه: بنصب، به ضمّ نون و سكون صاد.

السابعه: لمن المصطفين، به فتح لام و كسر ميم و فتح نون و فتح طاء و نون.

الثامنه: أتخذناهم، به فتح همزه استفهام.

التاسعه: سخريا، به كسر سين.

العاشره: فقعوا، فاء جدا از قعوا مى باشد.

الحاديه عشر: أستكبرت، به فتح همزه استفهام.

الثانية عشر: فأنظرنى، به فتح همزه و كسر ظاء.

الثالثة عشر: و لتعلمن، به ضمّ ميم.

سوره زمر

سلک البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱) ۵۳ سوره زمر ص: ۵۳

فيها ثلاث عشر كلمه:

الأولى: فاعبد الله، به كسر دال.

الثانية: يرضه، به ضمّ هاء بلا اشباع، زیرا كه در اصل يرضاه بود.

الثالثة: قل تمتع بكفرك، به سكون عين.

الرابعة: قل الله أعبد، به فتح هاء الله.

الخامسه: غرف «۱» مبتيه، به فتح ميم و سكون باء و كسر نون و فتح ياء مشدده، به معنى

(۱) قرآن: غرف.

سلک البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)، ص: ۵۴

بنا کرده شده.

السادسه: مصفرا «۱»، به فتح فاء مخففه و تشديد راء.

السابعه: فأتيهم، به فتح همزه بدون الف.

الثامنه: ممن كذب على الله و كذب بالصدق، ذال در كذب اوّل مخففه و در ثانى مشدده است.

التاسعه: أو تقول، به فتح لام در هر دو موضع كه عطف بر تقول اوّل است.

العاشره: كذبوا على الله، به تخفيف ذال.

الحادى عشر: جاؤها، به ضمّ همزه با اشباع كه واو جمع ظاهر شود.

الثانيه عشر: صدقنا، به فتح صاد و

دال بدون تشدید و فتح قاف.

الثالثه عشر: و أورثنا، به فتح راء و ثاء.

سوره مؤمن

«٢» و فيها ستّ عشر كلمه:

الأولى: وسعت، به فتح واو و كسر سين و سكون عين و فتح تاء.

الثانيه: و أدخلهم، به فتح همزه قطع و سكون دال و كسر خاء و سكون لام.

الثالثه: أنذرهم، به فتح همزه قطع و كسر ذال.

الرابعه: يوم الأزفه، به الف بعد از همزه چون ضاربه.

الخامسه: فأخذتهم، به فتح همزه و خاء و سكون ذال و ضمّ تاء.

السادسه: فقد رحمته، به كسر حاء و سكون ميم و فتح تاء.

السابعه: أمتنا، به فتح همزه و ميم و تاء مشدّده.

الثامنه: أقتل، به فتح همزه قطع و سكون قاف و ضمّ تاء و سكون لام.

التاسعه: يظهر، به ضمّ ياء و كسر هاء.

العاشره: كذبه، به فتح كاف و كسر ذال.

(١) قرآن: مصفّرًا.

(٢) س: المؤمن.

سلك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٥٥

الحاديه عشر: فأطلع، به فتح همزه قطع و فتح طاء مشدّده و كسر لام و فتح عين.

الثانيه عشر: أهدكم، به فتح همزه قطع و سكون هاء و كسر دال.

الثالثة عشر: أدخلوا، به فتح همزه قطع و كسر خاء.

الرابعة عشر: أستجب، به فتح همزه قطع و سكون باء.

الخامسة عشر: يسحبون في الحميم، به ضمّ ياء و سكون سين و فتح حاء و ضمّ باء.

السادسة عشر: يسجرون، به ضمّ ياء و سكون سين و فتح جيم.

سورة فصلت

و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: أرنا الذين، به فتح ذال و كسر نون.

الثانية: للحسنى، به فتح لام أوّل.

الثالثة: و نأ بجانبه، با نون مفتوحه بعد از آن همزه و الف چون دعا.

سورة شوری

«١» و فيها ثمان كلمات:

الأولى: لأعدل، به كسر لام أوّل و فتح همزه و سكون عين و كسر دال و فتح لام اخيره.

الثانية: يختم، به سكون ميم.

الثالثة: أو يوبقهن، به سكون قاف.

الرابعة: و لمن انتصر، به فتح لام و ميم و كسر نون، و لمن صبر نیز چنین است.

الخامسة: لمن عزم، به فتح لام و كسر ميم و سكون نون و فتح عين و سكون زاء با نقطه.

السادسة: من طرف، به سكون راء.

السابعة: أو يرسل، به فتح لام.

الثامنة: فيوحى، به فتح ياء دويم.

(١) س: الشورى.

سلک البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٥٦

سوره زخرف

«١» و فيها خمس كلمات:

الأولى: أن كنتم، به فتح همزه.

الثانية: براء، به فتح باء و راء.

الثالثة: بعد المشريقين، به ضمّ باء و فتح دال.

الرابعة: تجبرون، به ضمّ تاء و سكون حاء و فتح باء و ضمّ راء.

الخامسة: لا يفتقر، به ضمّ ياء و فتح فاء و تاء مشدّده.

سوره دخان

و فيها كلمتان:

الأولى: يفرق، به ضمّ ياء و سكون فاء و فتح راء بدون تشديد و ضمّ قاف.

الثانية: و نعمه كانوا، به فتح نون نعمه.

سوره جاثيه

و فيها كلمتان:

الأولى: لن يغنوا، به ضمّ ياء و نون ثانيه.

الثانية: اجترحوا، به جيم و حاء بى نقطه.

سوره احقاف

و فيها كلمتان:

الأولى: أو أثاره، به فتح همزه بدون الف.

الثانيه: و يجر كم، به ضم ياء و كسر جيم و سكون راء.

(۱) س: الزخرف.

سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)، ص: ۵۷

سوره محمد (صلى الله عليه و آله و سلم)

و فيها أربع كلمات:

الأولى: و أصلح بالهم، به فتح همزه قطع.

الثانيه: فضرب الرقاب، به كسر راء أول.

الثالثه: يعلم إسرارهم، به كسر همزه در قرائت مشهوره.

الرابعه: و يخرج أضغانكم، به ضم ياء يخرج و كسر راء و سكون جيم.

سوره فتح

و فيها أربع كلمات:

الأولى: ليغفر، به فتح راء.

الثانيه: بما عاهد عليه الله، به ضم هاء عليه و فتح هاء الله.

الثالثه: لتدخلن، به فتح لام أول و ضم لام دويم.

الرابعه: شطأه، به فتح شين و سكون طاء و فتح همزه.

سوره حجرات

و فيها كلمتان:

الأولى: بئس لإسم «۱» الفسوق، به كسر لام لاسم و در اصل الأسم بود، اسقاط «۲» همزه نمودند به اين طريق كه حركت همزه اسم را به لام دادند و همزه اول و دويم را در لفظ انداختند.

الثانيه: لا يلتكم، به فتح ياء و كسر لام و سكون تاء.

سوره قاف

و فيها ثمان كلمات:

الأولى: و قوم تبع، به ضمّ تاء و فتح باء مشدّده.

(١) قرآن: الاسم.

(٢) س:- اسقاط.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ١)، ص: ٥٨

الثانيه: في لبس، به فتح لام و سکون باء.

الثالثه: تحيد، به ضمّ دال بدون تنوين.

الرابعه: فألقياه، به فتح همزه قطع و كسر قاف.

الخامسه: هل امتلأت، به كسر تاء اخيره.

السادسه: فلقبوا، به فتح نون و قاف مشدّده و ضمّ باء بی تشديد.

السابعه: محيص، به صاد بی نقطه.

الثامنه: أدبار، به فتح همزه.

سوره ذاريات

«١» و فيها أربع كلمات:

الأولى: ألحبكب، به ضمّ حاء و باء و كسر كاف.

الثانيه: كذلك قال ربك، به كسر كاف.

الثالثه: و بشروه، به فتح و شين مشدّده.

الرابعه: ذنوبا مثل ذنوب، به فتح دال در دو ذنوب به معنى نصيب، نه به ضمّ به معنى گناهان.

سوره طور

و فيها كلمتان:

الأولى: و ما ألتناهم، به فتح همزه و لام و سكون تاء.

الثانية: إِدبار النجوم، به كسر همزه.

سوره نجم

و فيها ثلاث كلمات:

(١) س: الذاريات.

سلك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٥٩

الأولى: ذو مره، به كسر ميم.

الثانية: و إذ أنتم أجنه، به فتح همزه و كسر جيم و فتح نون مشدده.

الثالثة: أزفت، به فتح همزه و كسر زاء و فتح فاء و كسر تاء.

سوره قمر

«١» و فيها كلمتان:

الأولى: من الأنباء، نون مقدّم بر باء.

الثانية: من الكذب، به فتح ميم من و كسر نون.

سوره رحمن

من إستبرق، به كسر ميم و سكون نون و كسر همزه كه قطع است.

سوره حديد

و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: من قبله العذاب، بكسر القاف وفتح باء قبله.

الثانية: نباته، به تقديم نون بر باء.

الثالثة: مصفرا، به ضمّ ميم و سکون صاد و فتح فاء بدون تشديد و تشديد راء.

سوره مجادله

و فيها كلمتان:

الأولى: كبتوا كما كبت، به ضمّ هر دو كاف و كسر باء موحدّه متقدّم بر تاء دو نقطه.

الثانية: لأغلبن، به فتح لام و همزه قطع و سکون غين و كسر لام و فتح باء و نون مشدّده.

(١) س: القمر.

سلك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٦٠

سوره حشر

«١» و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: فأتيهم الله، به فتح همزه بدون الف.

الثانية: و يؤثرون، به ضمّ ياء و سکون همزه كه به صورت واو نوشته شود.

الثالثة: أنهما في النار خالدين، به فتح الدال.

سوره ممتحنه

و فيها كلمتان:

الأولى: إنا براء «٢»، به ضمّ ياء و فتح راء و همزه مفتوحه با الف ممدوده.

الثانية: لأستغفرن، به فتح لام و فتح همزه.

سوره منافقون

و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: أستغفرت، به فتح همزه قطع.

الثانية: و أنفقوا، به فتح همزه قطع.

الثالثة: فيقول، به فتح لام. فأصّدق، به فتح همزه قطع و تشديد صاد و دال مفتوحين و فتح قاف.

سوره تغابن

و فيها كلمه واحده و هو:

أنفقوا، به فتح همزه قطع.

سوره طلاق

و فيها أربع كلمات:

(١) س: الحشر.

(٢) س: براء.

سلوك البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٦١

الأولى: و أحصوا، به فتح همزه قطع.

الثانية: فأمسكوهن «١»، به فتح همزه قطع.

الثالثة: و أشهدوا، به فتح همزه قطع.

الرابعة: يعظم، به ضم ياء و سكون عين و كسر ظاء و سكون ميم.

سوره تحریم

و فيها ثلاث كلمات:

الأولى: و إذ أسر النبي، به كسر همزه و سكون ذال بدون الف.

الثانيه: من أنبأك، به فتح همزه أوّل و سكون نون و فتح ياء و همزه دويم.

الثالثه: صالحين، به فتح حاء و كسر نون.

سوره ملك

«٢» و فيها كلمتان:

الأولى: ينقلب، به كسر لام و سكون باء.

الثانيه: إن الكافرون، به كسر همزه و نون مخفّفه.

سوره ن

أن كان، به فتح همزه أن.

سوره حاّقه

«٣» و فيها كلمتان:

الأولى: هاؤم اقرؤا، به ضمّ هاؤم بدون اشباع.

الثانيه: فى سلسله، به كسر هر دو سين.

(١) س: فامسكون.

(٢) س: الملك.

(٣) س: الحاّقه.

سلك البيان فى كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ١)، ص: ٦٢

سوره معارج

«١» و فيها ستّ كلمات:

الأولى: يبصرونهم، به تشديد صاد.

الثانية: من عذاب يومئذ، به كسر ميم يومئذ.

الثالثة: ينجيه، به ضم ياء و سكون نون.

الرابعة: فما للذين، لام جرّ متعلق به الذين جزاء «٢» ما.

الخامسة: قبلك، به كسر قاف و فتح باء و لام.

السادسة: عزيزين، به كسر عين و زاء نقطه دار.

سوره نوح

و فيها كلمتان:

الأولى: إسرا را «٣»، به كسر همزه.

الثانية: بيتي «٤»، به فتح ياء اخيره.

سوره مزمل

«٥» و فيها كلمتان:

الأولى: أولى النعمه، به فتح نون.

الثانية: و أقرضوا الله، به فتح همزه قطع و كسر راء.

سوره مدثر

«٦» و فيها أربع كلمات:

الأولى: المدثر، به تشديد دال و ثاء مثلثه. «٧»

(١) س: المعارج.

(٢) س: جزء.

(٣) قرآن: إسرا را.

(۴) س: بنی.

(۵) س: المزمّل.

(۶) س: المدثر.

(۷) س: مثلثه.

سلک البيان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۶۳

الثانیه: یؤثر، به ضمّ یاء و سکون همزه ای که به صورت واو است.

الثالثه: و اللیل إذ أدبر، به کسر همزه و سکون ذال إذ بدون الف و فتح همزه أدبر در قرائت معتبره، و در بعضی قرائت بدون همزه نیز خوانده اند.

الرابعه: لإحدى، به فتح لام و کسر همزه.

سوره قیامت

«۱» و التفت، به فتح واو و سکون لام با سقوط همزه وصل و فتح تاء و فاء مشدده و کسر تاء اخیره.

سوره دهر

«۲» و فیها خمس کلمات:

الأولی: و لقیهم، به تشدید قاف مفتوحه با الف.

الثانیه: بانیه، به کسر باء حرف جرّ است، و کلمه علی حده است و فتح همزه با الف و کسر نون و فتح یاء و جرّ تاء.

الثالثه: قواریر «۳»، بدون تنوین و با تنوین هر دو خوانده اند.

الرابعه: منشورا، به ثاء سه نقطه.

الخامسه: و إذا رأیت ثم، به فتح ثاء ثم.

سوره مرسلات

«۴» فی ظلال، به کسر ظاء.

سوره نبأ

«۵» مابا، به فتح میم و بعد از آن همزه و بعد الف.

(۱) س: القیمه.

(۲) س: الدهر.

(۳) قرآن: قواریرا.

(۴) س: المرسلات.

(۵) س: النبأ.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۶۴

سوره عبس

ما أمره، به فتح همزه بدون الف.

سوره کورت

مطاع ثم أمين، به فتح ثاء ثم.

سوره انفطار

«۱» کراما کاتبین، به کسر کاف کرام چون رجال.

سوره مطفین

«۲» أو وزنوهم، و ادغام در این دو واو جایز است.

سوره اعلی

«۳» و فیه کلمتان:

الأولی: غطاء، به غین با نقطه و ثاء سه نقطه.

الثانیه: إن نفعت، به فتح نون و فاء و عین و کسر تاء.

سوره فجر

«۴» إرم، به کسر همزه و فتح راء، نام قبیله یا شهر قبیله و یا شهر قوم عاد که از سام بن نوح بن آدم بودند.

سوره بلد

«۵» نار مؤصده، به واو و همزه هر دو خوانده اند و همزه اولی است ظاهرا.

(۱) س: الانفطار.

(۲) س: المطفین.

(۳) س: الاعلی.

(۴) س: الفجر.

(۵) س: البلد.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۶۵

سوره شمس

«۱» و فیها کلمتان:

الأولی: ناقه الله، به فتح تاء.

الثانیه: و لا یخاف، به فتح یاء.

سوره لیل

«۲» للآخره «۳»، به فتح لام و تاء.

سوره زلزال

«۴» و فیها کلمتان:

الأولی: أوحی لها، دو کلمه می باشند.

الثانيه: ليروا، به فتح راء و ضمّ ياء مي باشند.

سوره قارعه

«۵» ماهيه، به هاء سكت است نه تاء، و چنين است سلطانيه و حساييه و امثال اينها.

سوره تكاثر

«۶» ألهيكم، و ألهي كلمه جدا و كم مفعول است.

سوره همزه

«۷» مؤصده، به ميّم مضمومه كه همزه ساكنه به صورت واو نوشته مي شود.

(۱) س: الشمس.

(۲) س: الليل.

(۳) س: الاخره.

(۴) س: الزلزال.

(۵) س: القارعه.

(۶) س: التكاثر.

(۷) س: الهمزه.

سلک البيان في كشف مشكلات القرآن (گنجينه بهارستان ۱)، ص: ۶۶

سوره قريش

«۱» لاء يلاف، به كسر لام و همزه قطع.

سوره ماعون

«۲» يراؤن، به ضمّ ياء.

سوره کوثر

«۳» شانئک، به تقدیم نون مکسوره بر همزه مفتوحه.

سوره تبت

و فیها ثلاث کلمات:

الأولی: تب، به فتح تاء و باء مشدده.

الثانیه: و امرئته، به ضمّ تاء.

الثالثه: حماله الحطب، به فتح تاء.

سوره توحید

«۴» کفوا، به ضمّ فاء با واو در قرائت حفص از عاصم، و با همزه در قرائت ابی بکر از عاصم.

سوره فلق

«۵» و فیها کلمتان:

الأولی: النفاثات، با ثاء سه نقطه.

الثانیه: حسد، به فتح [حاء] و سین و دال.

(۱) س: القریش.

(۲) س: الماعون.

(۳) س: الکوثر.

(۴) س: التوحید.

(۵) س: الفلق.

سلک البیان فی کشف مشکلات القرآن (گنجینه بهارستان ۱)، ص: ۶۷

«۱» و فيها كلمتان:

الأولى: ملك الناس، به فتح ميم و كسر لام و كاف.

الثانية: من الجنة، به كسر جيم است.

حسب الفرموده جناب قدوه الأنام و زبده العلماء الفخام سر كار ملاً باشی - دام فضله و برکاته - تمام شد از دست حقیر فقیر
کلب الفقراء شكر الله بن ميرزا علي كردستاني در يوم پنجشنبه شهر ذیحجه الحرام سنه ۱۲۸۸.

(۱) س: الناس

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

